

Ю.І. Онищенко, Одеський державний економічний університет

РЕГІОНАЛЬНА СТРУКТУРА ВІТЧИЗНЯНОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

В умовах активізації інтеграційних процесів на фінансовому ринку відносини банків постійно розвиваються, тому їх структуризація має важливе теоретичне й практичне значення. Вдосконалення структури банківської системи є основою як її розвитку, так і більш ефективного виконання притаманних їй функцій.

Питанням регіональної структури вітчизняного банківського ринку присвячені праці багатьох вітчизняних науковців.

В умовах процесів глобалізації, посилення конкуренції, стрімкого розвитку інформаційних технологій проблема раціонального розміщення банківських установ другого рівня на території України постає дедалі гостріше, про що свідчать дані таблиці 1.

Таблиця 1

Регіональна структура вітчизняних банківських установ другого рівня

Регіони	Кількість діючих банків на кінець року									
	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
м. Київ і Київська обл.	81	79	84	85	83	89	97	100	105	112
Одеська, Миколаївська, Херсонська, АР Крим, Запорізька	39	23	18	18	19	18	16	16	15	15
Луганська, Дніпропетровська, Донецька, Харківська, Сумська	50	35	33	36	38	38	36	39	39	40
Полтавська, Житомирська, Вінницька, Кіровоградська, Черкаська, Чернігівська	13	6	6	6	6	6	5	5	5	6
Хмельницька, Чернівецька, Закарпатська, Івано-Франківська, Тернопільська, Волинська, Львівська, Рівненська	27	11	12	12	11	9	9	9	9	9

Джерело: Бюлетень Національного банку України. – 2009. – № 5.

Аналіз даних таблиці дозволяє зробити висновок про те, що велика кількість банків знаходиться в найбільш економічно та промислово розвинутих центрах країни, до яких можна віднести міста Київ, Харків, Донецьк, Дніпропетровськ, Одесу, а також АР Крим. Так, в 1995 р. у Києві була сконцентрована більшість всіх банківських установ – 81 банк (39 %), а в 2008 р. їх кількість зросла до 112 (62 %). Отже, кількість банківських установ у Києві постійно зростає, а в усіх

інших регіонах відповідно зменшується. За період 1995-2008 рр. на півдні України залишилося з 39 банківських установ 15, на сході – з 50 банків 40, на заході – з 27 банків 9, в центрі України – з 13 банків 6.

Якщо у 1995 р. майже в усіх областях України, крім Волинської та Кіровоградської, існував хоча б один місцевий банк, то на кінець 2005 р. в десяти областях, тобто майже в половині з них, вони припинили своє існування. Так, місцеві банківські установи здебільшого відсутні в депресивних районах України та присутні в економічно розвинутих, що відповідно впливає на кількість, якість та ціну послуг на банківські продукти в окремих регіонах.

Відомо, що чим краще розвинута банківська система в регіоні, тим інтенсивніше там розвивається підприємництво, що зумовлює стимулювання економічних процесів та поліпшення рівня життя населення. Тому, на нашу думку, Національний банк України повинен стимулювати розвиток регіональних банків, які в подальшому можуть стати основою розвитку для економіки регіонів.

Отже, проведені дослідження свідчать про те, що регіональна структура банківської системи дуже нераціональна. Тому, на наш погляд, в умовах розвитку інтеграційних процесів та впливу світової фінансової кризи удосконалення регіональної структури банківської системи країни має розглядатися як один з пріоритетних напрямів розвитку як банківської системи, так і національної економіки в цілому. Вирішення цього завдання буде сприяти формуванню оптимальної регіональної структури банківської системи України.